

**КОМИСИЈА ЗА РАЧУНОВОДСТВО И РЕВИЗИЈУ
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ**

**ИСПИТ ЗА СТИЦАЊЕ ПРОФЕСИОНАЛНОГ ЗВАЊА
СЕРТИФИКОВАНИ РАЧУНОВОЂА
(ИСПИТНИ ТЕРМИН: НОВЕМБАР 2024. ГОДИНЕ)**

**ПРЕДМЕТ 7:
ФИНАНСИЈСКО ИЗВЈЕШТАВАЊЕ 2**

I – ТЕСТ ПИТАЊА

1. Означи исправне тврдње:

- a) имовина је економски ресурс који друштво контролише као резултат прошлих догађаја
- b) економски ресурс представља право које проистиче из његовог посједовања и које има потенцијал да произведе будуће економске користи.
- c) обавезе су економски ресурс који привредно друштво контролише као резултат прошлих догађаја
- d) економски ресурс представља искључиво физичку контролу над средством које има потенцијал да произведе будуће економске користи.

2. Концепти очувања капитала се дијеле на:

- a) концепте одржања финансијког капитала и концепте одржања основног капитала
- b) концепте одржања основног капитала и концепте одржања накнадног капитала
- c) концепте одржања финансијког капитала и концепте одржања физичког капитала
- d) концепте одржања основног капитала и концепте одржања физичког капитала

3. Најподеснији систем за адекватно управљање залихама, а који пружа свакодневни увид у стање залиха, је:

- a) периодични систем
- b) стални или континуирани систем
- c) метода специфичне идентификације
- d) ни један од претходно понуђених одговора

4. Продајом акција у првој емисији изнад номиналне вриједности настаје:

- a) Емисиони добитак
- b) Емисиони губитак
- c) Акције се не могу продавати испод номиналне вриједности у првој емисији
- d) Екстра премија

5. По усвајању финансијског извјештаја за претходну пословну годину остварену добит друштво мора распоредити сљедећим редом:

- a) за покриће губитака пренесених из ранијих година за законске резерве; за дивиденду у складу са законом о привредним друштвима и за статутарне резерве, ако их друштво утврди оснивачким актом
- b) за покриће губитака пренесених из ранијих година; за покриће емисионог губитка насталог емисијом акција испод номиналне вриједности акција; за законске резерве; за дивиденду у складу са законом о привредним друштвима и за статутарне резерве, ако их друштво утврди оснивачким актом
- c) за покриће емисионог губитка насталог емисијом акција испод номиналне вриједности акција; за законске резерве; за дивиденду у складу са законом о привредним друштвима и за статутарне резерве, ако их друштво утврди оснивачким актом
- d) за покриће губитака пренесених из ранијих година; за законске резерве; за статутарне резерве, ако их друштво утврди оснивачким актом и за дивиденду у складу са законом о привредним друштвима

6. Консолидација финансијских извјештаја методом потпуне консолидације проводи се у случају када:

- a) једноправнолицеостварујезначајанутицајнаддругимправнимлицем
- b) једноправнолицеимаконтролунаддругимправнимлицем
- c) два правна лица на основу међусобног споразума заједнички контролишу пословање трећег правног лица
- d) једноправнолицеимаучешћеукапиталудругогправноглицаувисиниод 50%

7. У складу са МРС 2 – Залихе, билансирање залиха трговачке робе на датум биланса стања врши се по:

- a) фер, продајној вриједности,
- b) фер или набавној вриједности, у зависности од тога која је нижа,
- c) тржишној или нето продајној вриједности, у зависности од тога која је нижа
- d) набавној или нето продајној вриједности, у зависности од тога која је нижа

8. Иницијална вриједност опреме закупљене кроз систем финансијског лизинга једнака је:

- a) фер вриједности опреме или садашњој вриједности минималних мјесечних плаћања за закуп, у зависности од тога која од тих вриједности је нижа
- b) фер вриједности опреме, уколико је она већа од њене набавне вриједности
- c) нето фактурној вриједности опреме, увећаној за зависне трошкове набавке
- d) нето фактурној вриједности опреме, увећаној за зависне трошкове набавке и порез на додату вриједност исказан на фактури добављача

9. Према МРС 37, који од наведених услова треба да буду испињени да би дошло до признавања резервисања:

- a) да ентитет има садашњу обавезу (законску или изведену) као посљедицу прошлог догађаја
- b) да је вјероватно да ће одлив ресурса који представљају економске користи бити захтјеван да се измири обавеза
- c) да не може да се направи поуздана процјена износа обавезе
- d) Све наведено

10. Шта од сљедећег представља примјере новчаних токова из инвестиционих активности:

- a) плаћања добављачима за опрему
- b) приливи по основу продаје дијелова предузећа
- c) повећање улога власника у новцу
- d) куповина акција другог правног лица које се намјеравају држати до 12 мјесеци

11. Према МСФИ субјект је дужан састављати своје финансијске извјештаје:

- a) по рачуноводственој основи настанка догађаја (све финансијске извјештаје)
- b) по рачуноводственој основи настанка догађаја, изузев извјештаја о новчаним токовима
- c) по рачуноводственој основи настанка догађаја, изузев извјештаја о новчаним токовима и извјештаја о промјенама на капиталу
- d) по начелу благајне, изузев биланса стања – извјештаја о финансијском положају на крају периода

12. Након почетног признања залиха (по набавној вриједности) МРС 2 допушта::

- a) повећање вриједности залиха изнад њихове набавне вриједности
- b) умањење вриједности залиха до износа нето продајне вриједности
- c) повећање вриједности залиха, које су претходно биле признате по нето продајној вриједности, до висине њихове набавне вриједности
- d) повећање вриједности залиха, које су претходно биле признате по нето продајној вриједности, изнад њихове набавне вриједности

13. Код примјене индиректне методе израде извјештаја о новчаним току од пословних активности финансијски резултат утврђен у билансу успјеха потребно је:

- a) увећати за повећање потраживања од купаца на крају периода у односу на почетак периода
- b) увећати за смањење залиха на крају периода у односу на почетак периода
- c) умањити за смањење обавеза према добављачима на крају периода у односу на почетак периода
- d) умањити за губитке од отуђења материјалних сталних средстава

- 14. Према одредбама МРС-а 12 и Одјелјка 29 МСФИ-ија за МСЕ, расход за порез на добит исказује се у висини:**
- a) текућег пореза на добит
 - b) одгођеног пореза на добит
 - c) збира (или разлике) текућег и одгођеног пореза на добит
 - d) разлике између текућег пореза и плаћених аконтација пореза на добит
- 15. Предузеће „Q“ продало је 1.200 акција другог предузећа по цијени 500 КМ по акцији. Брокерска провизија износила је 10 КМ по акцији. Ако је књиговодствена вриједност акције била 480 КМ, предузеће „Q“ је приликом продаје акција остварило:**
- a) губитак у износу од 12.000 КМ
 - b) добитак у износу од 12.000 КМ
 - c) губитак у износу од 24.000 КМ
 - d) добитак у износу од 24.000 КМ
- 16. Према МРС 36 *Умањење вриједности имовине*, израчунавање употребне вриједности имовине треба одражавати сљедеће елементе:**
- a) процјену будућих новчаних токова које субјект очекује да ће остварити од имовине
 - b) очекивања могућих варијација у износима или временској динамици тих будућих новчаних токова
 - c) временску вриједност новца, коју представља текућа тржишна неризична каматна стопа
 - d) цијену преузимања неизвјесности својствене имовини
- 17. Према МРС 41 *Пољопривреда*, плоносна биљка је жива биљка:**
- a) која се користи у производњи или снабдијевању пољопривредним производима
 - b) од које се очекује да доноси плод дуже од једног обрачунског периода
 - c) за коју је мала вјеројатност да се прода као пољопривредни производ, осим у случају споредне продаје као отпатка
 - d) ништа од наведеног
- 18. Према МСФИ 9 *Финансијски инструменти*, финансијску имовину треба мјерити по амортизираном трошку ако су испуњени сљедећи увјети:**
- a) имовине како би се наплатили уговорни новчани токови
 - b) финансијска имовина се држи унутар пословног модела чији је циљ постигнут наплатом уговорних новчаних токова и продајом финансијске имовине
 - c) уговорним увјетима финансијске имовине настају на одређени датум новчани токови који су само плаћања главнице
 - d) уговорним увјетима финансијске имовине настају на одређени датум новчани токови који су само плаћања главнице и камате на главницу изванредно

19. Према МСФИ 15 Приход од уговора с купцима, код одређивања цијена трансакције, субјекат треба размотрити ефекте којих од сљедећих елемената:

- a) промјене накнаде
- b) постојање значајне компоненте финансирања у уговору
- c) немонетарне накнаде
- d) ништа од наведеног

20. Према МСФИ 16 Најмови, уз износ почетно мјерене обавезе по основу најма, трошак имовине с правом кориштења укључује и:

- a) сва плаћања по основу најма извршена на или прије првог дана трајања најма, умањено за евентуалне примљене потицаје у вези с најмом
- b) све почетне директне трошкове које је створио најмопримац
- c) све почетне административне трошкове које је створио најмопримац
- d) процјену трошкова које ће најмопримац створити приликом демонтаже и уклањања предметне имовине (ако најмопримац треба вратити имовину у одређеном облику и на одређену локацију)

II - ЗАДАЦИ

Задатак број 1 (10 бодова):

Привредно друштво „А-ИНВЕСТ“ д.о.о. купило је грађевински објекат/производну халу 2004. године за 800.000 КМ. Процијењен је вијек кориштења на 60 година са резидуалном вриједности од 65.000 КМ. На почетку 2024. године процијењено је да ће се ова производна хала користити још 50 година, уз непромијењену резидуалну вриједност.

- a) Израчунајте амортизацију за 2025. годину ако је читаво вријеме кориштена линеарна метода амортизације!(7 бодова)
- b) Објасните/дефинишите резидуалну вриједност средства! (3 бода)

Рјешење:

Задатак број 2 (20 бодова)

Привредно друштво „КЛАСИК“ д.о.о. је у свом билансу успјеха исказало нето добитак у износу од 90.000 КМ. Поред осталих, у финансијском извјештају друштва приказане су и следеће информације:

- почетно стање на рачунима новчаних средстава 90.000 КМ
- трошкови амортизације 25.000 КМ
- почетно стање залиха 80.000 КМ
- крајње стање залиха 100.000 КМ
- почетно стање потраживања од купаца 80.000 КМ
- крајње стање потраживања од купаца 50.000 КМ
- почетно стање обавеза према добављачима 45.000 КМ
- крајње стање обавеза према добављачима 25.000 КМ
- приходи од укидања неискоришћених резервисања 8.000 КМ
- аванси исплаћени за набавку постројења и опреме 45.000 КМ
- приливи готовине по основу одобрених дугорочних кредита 90.000 КМ
- исплата обавеза по основу учешћа у добитку 8.000 КМ
- трошкови резервисања 15.000 КМ
- добици по основу продаје опреме у висини од 10.000 КМ (набавна вриједност продате опреме износи 50.000 а акумулисана амортизација до датума продаје 40.000)

Ваш задатак је да:

- а) припремите биланс токова готовине према индиректној методи **(15 бодова)**
- б) да ли је на основу приказаних информација могуће припремити биланс токова готовине према директној методи. Појасните свој одговор! **(5 бодова)**

Рјешење:

Задатак број 3

Друштво «ЈИНГ» је на дан 30.12.2023. (и на дан 31.12.2022.) године на контима средстава и извора средстава имало сљедећа стања:

Назив конта	30.12.2023.	31.12.2022.
Опрема (брutto књиговодствена вриједност)	1.200.000	1.120.000
Исправак вриједности опреме	760.000	760.000
Опрема у припреми	200.000	50.000
Учешћа у капиталу других правних лица	60.600	60.600
Залихе готових производа	220.000	160.000
Трансакцијски рачуни	200.000	150.000
Потраживања од купаца	320.000	282.000
Исправак вриједности потраживања од купаца	32.000	23.200
Потраживања за улазни ПДВ	23.400	0
Основни капитал	420.000	420.000
Нераспоређена добит ранијих година	80.000	55.000
Нераспоређена добит текуће године	0	45.000
Дугорочни кредити	220.000	150.000
Краткорочни кредити	120.000	100.000
Обавезе према добављачима	258.000	178.000
Обавезе за бруто плате	0	70.000
Обавезе за порез на добит	0	6.400
Обавезе за ПДВ	18.000	15.000

На групама конта промета у периоду од 1.1. до 30.12. 2023. године исказане су сљедеће вриједности:

Група конта	Износ (КМ)
Пословни приходи	1.950.000
Финансијски приходи	10.000
Остали приходи	20.000
Пословни расходи	1.615.000
Финансијски расходи	34.000
Остали расходи	15.000

Под датумом 31.12. 2023. године евидентирани су сљедеће пословне промјене:

- 1) Обрачуната је годишња амортизација опреме по стопи 10%.
- 2) Обрачунате су бруто плате запослених у износу од 75.000 КМ.
- 3) Обрачуната је завршена производња готових производа у износу 150.000 КМ.
- 4) Извршена је исправка потраживања од купаца у износу од 16.000 КМ.
- 5) Салдиран је ПДВ за децембар 2023. године.

Од Вас се тражи сљедеће:

- а) Евидентирајте пословне промјене 1) до 5)** (5 бодова)
- б) Израчунајте добит или губитак прије пореза, порез на добит (стопа пореза на добит је 10%) и нето добит или губитак за 2023. годину.** (3 бода)

с) Составите Биланс стања – Извјештај о финансијском положају на дан 31.12.2023. године (с упоредним подацима на дан 31.12.2022.)
(12 бодова)

Рјешење:

Задатак број 4

Стање залиха материјала „Алфа“ на дан 01.01. је 5.000 комада по цијени од 5 КМ/ком.

05.01. требовањем је издато у производњу 4.000 комада.

08.01. набављено је 3.400 комада по набавној цијени од 5,85 КМ/ком.

12.01. требовањем је издато у производњу 3.000 комада.

19.01. набављено је 4.000 комада по набавној цијени од 4,45 КМ/ком.

28.01. требовањем је издато у производњу 3.800 комада.

Израчунати вриједност залиха материјала на крају јануара ако се залихе евидентирају:

а) методи пондерисаних цијена (континуирани обрачун) (3 бода)

б) ФИФО методи (3 бода)

с) планским цијенама, ако је планска цијена 6 КМ/ком. Приказати на рачунима главне књиге вриједност залиха и одступања од цијена (4 бода)

Рјешење:

